

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

MORGONBRIS

TIDNING FÖR DEN SOCIALDEMOKRATISKA KVINNORÖRELSEN.

Utgiven av styrelsen för Sverges Socialdemokratiska Kvinnoförbund.

23:e årg. 1927.

N:r 8. Augusti.

Pris 25 öre

Arbetareklassens sociala ställning.

Underklass är ett fult ord. Överklass är ett vidrigt ord. Fastän det var vår snillrike diktare Strindberg, som införde dessa ord i litteraturen, gjorde vi bäst i att använda dem så litet som möjligt och helst bannlysa dem helt ur vårt ordförråd. I all synnerhet som ingen av oss med bästa vilja i världen kan

ge en riktigt klar och uttömmande definition på, vad som är underklass och vad som är överklass. Är det bildningsstrecket, som skiljer klasserna åt? Men i så fall, vad är bildning? Den frågan står ju öppen och tuggas om vid alla möjliga tillfällen utan att någon kan ge något tillfredsställande svar, varken bildningsexperter eller allmänheten, som roar sig med att skriva i tidningarnas fria spalter, där större och mindre bagateller och icke bagateller diskuteras. Alltså

kunna vi komma överens om, att det inte är bildningsgraden, som klassificerar folk.

Är det penningen då? Ja, till en viss grad. Men ve slaktar Larsson eller strumpmånglar Jönsson, om de för sina pengars skull vilja räkna sig till överklassen. Det blir pilskjutning i hån, så att det bara svider efter det. Då skulle väl snarare bonden Jon Ersson, som är god om 500,000 minst i egendom och pengar, räknas till överklassen. Men hans samhällsställning är sedan gammalt anvisad och fastställd. Han är allmog. Jon Erssons son, hovrättsrådet, är alltså ett folkets barn. Fast det har han glömt själv. Han minns

bara fädernegårdens härlighet och rikedom och den glans, som fadern, gamle Jon Ersson, ger åt hembygden. Själv ger Jon Ersson katten i alla samhällsklasser och är omätligt stolt över sig själv. Den yngsta pigan på Jon Erssons gård har aldrig hört talas om underklass och överklass. Hon har inte heller reda på,

hustru och sina barn en större tjänst med att helt enkelt förneka, att han tillhörde den föraktade underklassen, om han i stället sagt ungefär så här: "Va fan ska jag höra till underklassen, titta på mina nävar, är dom inte stora och kraftiga och arbetslitna, har jag inte ärligt försörjt mig och de mina med dem?"

Har jag inte givit min familj ett litet eget hem? Har jag inte en präktig fru och vackra, duktiga barn kanske? Nej, på sådant träd växer ingen underklass."

Men nu blevo aldrig de orden sagda. Arbetarehustrun och arbetarebarnen känna klassmärket. Det är som ett kainsmärke för den, som råkar vara underklass.

Underklasskänslan kan bli en tung börda att bära, ett ok, ett kors, ett martyrium. Underklassmodern och hennes

barn kasta längtansfulla blickar "dit upp".

Kanske kunna barnen höja sig något trappsteg på den sociala rangskalan, om bara föräldrarna sträva och arbeta och försaka tillräckligt. Överklassen hör till det oupphinnliga, men vi ha fått en medelklass också. Medelklassen är förresten ett enfaldigt ord, täckande ett enfaldigt begrepp. Det är en stor fälla i samhället, där allt möjligt folk få rum. Det får bara inte synas på dem, att de utföra kroppsarbete. Ty det är, som Fabian Månsson säger, en outplånlig skam. Om nu underklassbarnen kunna krångla sig upp i medelklassen, så kan det finnas hopp

(Forts. å sid. 5.)

W. Keith: Mänskenslandskap i augusti.

att det inte är fint att ge svinen mat och mjölka korna. Det arbetet måtte väl duga, som matmor själv lärt henne.

På rama bondlandet, i synnerhet där herrgårdar saknas, och vördnaden för herrskap inte är nedärvd, saknas s. k. underklass- och överklass-begrepp. Men vår arbetareklass i städer och större samhällen har denna klassificering gjort stor skada och haft ett fördärvligt inflytande på. En kroppsarbetare har kanske föresatt sig att vara trotsig och stolt med klassmärket på sin panna. Då har han sagt: "Jag är stolt över att vara underklass." Men säkerligen hade han gjort sin

Kvinnans personlighet och barnalstringen.

Av Frida Stéenhoff.

(Forts. fr. föreg. n:r.)

Moderskapets förnedring.

Även genom kvinnornas andliga ofrihet kunna olämpliga livsinttryck ha meddelats det ofödda barnet. Mödrarna ha förvirrats genom ologiska tanke-system angående moderskapet. Vid användandet av felaktiga tänkesätt rörande barnets tillblivelse, utsätter man barnet för risken att icke blott avlas utan lyckoförnimmelse utan därjämte under en av syndakänsla framkallad depression. Ett av moderskapets svåraste lidanden har varit dess förmenta syndfullhet.

Det är högst antagligt, att om mödrarna fått vara sig själva och tänka sina egna tankar, en så snedvriden moraluppfattning, som den av männen åstadkomna, aldrig blivit härskande. Kvinnan är av naturen blygsam men icke prydd. I högst få undantag är hon så översexuell, att hon uppskattar vare sig det skabrösas lockelser eller asketismens förtjänster.

Moderskapet har onekligen hyllats i poesi och bildande konst, men i levande livet har det föraktats och kriminaliserats som om det vore att jämställa med de värsta brott. Det är ej blott det illegitima moderskapet, som varit föremål för århundraden av förnedring. Även den gifta barnaföderskan har ansetts avla och föda i synd. Ännu praktiseras på många ställen i vårt land kyrkotagningen, då modern måste ha prästens absolution för att åter, efter förbrytelsen att ha givit liv, få beträda Guds hus. Själva den av många så beundrade Mariakulten är ett bevis på föraktet för det naturliga moderskapet. "Den rena jungfrun" har blivit tillbedd just för att hennes moderskap icke är naturligt. Hon blev icke mor genom en man utan genom den heliga ande, därför ha miljoner män sett ned på sina barns mor som på en oren varelse.

Detta är en övergiven ståndpunkt, tror mången. Nej, ännu i dag, om man vill skada en ensam kvinna på det djupaste, sprider man ut att hon fått ett barn.

Barnalstringen har kanske alltför länge hållits utanför ej blott vetenskapens utan också den logiska tankens domvärjo för att någonsin un-

der nu härskande kulturskede kunna komma in på rätta banor. Hela vår västerländska odling är i varje fiber impregnerad av en hycklande, pervers könsmoral. Skall denna kunna trängas undan och ersättas av en sann och ren uppfattning av det könsliga livet, måste kvinnorna och de med dem förstående männen sätta in ett stort mått av beslutsamhet och målmedvetenhet vid omskapandet av samhällsandan.

Personlighetens framträdande.

Rädslan, som förr drev människorna bort från könsproblemet, driver dem nu fram mot detsamma. Ångesten för livsmedelsbrist till följd av överbefolkning är i stigande. Den tyngande barlasten av sinnessjuk och brottslig anstaltsbefolkning känns allt tyngre i dåliga tider. Oron att en växande mängd undermåliga individer skall äventyra vårt etiska och intellektuella kulturarv väcker också tanken på att människomaterialet i stället för att ödslande förmeras och ansvarslost förödas borde med förnuftiga restriktioner distribueras och odlas till förädling.

En förnuftig barnbegränsning och en förädlad barnalstring behöver anspänning av särskilt den kvinnliga personlighetens bästa krafter.

Filosofiskt talat äro alla personer personligheter. Men i dagligt tal markerar man en skillnad mellan mer och mindre utvecklade personer och kallar blott de förra för personligheter. Dessa anses böra ha ett eget omdöme, inställt efter sedlig norm, samt en utpräglad vilja, riktad mot altruistiska och förnuftiga mål.

Mödrar ha i alla tider önskat kunna bereda barnet ett gott hem med kärleksfull vård av både far och mor. Men hemmet är icke begynnelsen. Det goda hemmet betyder föga, om dåliga arvsanlag döma barnet till livslång olycka. När nu äntligen tiden kommit, att man får söka sanningen om människans bästa livsvillkor, blir kanske biologin för barnalstringens skull mödrarnas vetenskap framför alla.

Kvinnans mål är icke att partiskt sträva efter kvinnans bästa. Moder föder både gossar och flickor och älskar dem lika högt.

Allt i kvinnans liksom i mannens värld pekar mot samma mål: människan. Människan är det högsta samhällsvärdet, kulmen för alla moraliska och intellektuella strävanden, den sista och ofrånkomliga slutpunkten. Staten, nationen och släktet äro blott medel för detta ändamål, den allt fullkomligare människan.

Övertygelsen härom tycks åter ha vaknat bland människorna. Detta stärker hoppet, att folken skola övervinna den sexuella nöd, som de genom okunnighet och förtryck dragit med sig från sekel till sekel som sitt värsta gissel, och genom förädlad alstring en gång få en ras, som kan förverkliga det samhälle, holländaren van Loon definierat så: "... som tillåter största antalet människor visa största mängd hänsyn för den fysiska lyckan och den andliga välfärden för det största antalet av deras likar."

SLUT.

Arbetarkvinnan,

som längtar att få räta ryggen, behöver hjälp, och hjälpen bör komma från den klass hon tillhör. Ty det är den, som en gång kommer att hembära vinsten av hennes befrielse. Den obildade trälens arbete är aldrig av samma goda, gedigna kvalitet som den upplyste, frie arbetarens. Detsamma gäller kvinnorna. Den slöa, obildade arbetarhustrun kan aldrig skapa ett gott hem eller fostra en förhoppningsfull arbetarungdom, medan däremot den hustru och mor i ett arbetarhem, som fått sin kunskapsörst väckt och åtminstone delvis tillfredsställd, äger goda förutsättningar att fylla sina plikter som hemmets vårdarinna och barnens uppfostrare på ett sätt, som länder hela den klass, dit hon hör, till godo.

Det kommer att betala sig för partiet att stödja bildningsarbetet bland kvinnorna lika visst som det kommer att hämma sig för partiet, om det håller sina kvinnor tillbaka. Liksom ingen kultur kan leva och utvecklas, om dess kvinnovärld utestänges från kunskaper och vetande, kan ej heller ett parti eller en samhällsklass, alltså en del av en kultur, leva och utvecklas, om den så gör.

(Arbetet.)

H. L.

Jämlikhet.

Om "broderskap" hos många människor uppväcker en känsla av idealitet, av sköna drömmars förverkligande inom en enad mänsklighet, där alla höra samman som medlemmarna i en familj, en fläkt av religiös hänförelse nästan, så är detta knappast fallet med ordet härövan: jämlikhet. Snarare tvärtom. För mången synes ordet rent av obehagligt. Kanske har det hindrat en och annan att ta aktiv del i de rörelser, som ha detta ord på sin fana. Inte vill man vara jämlik med den eller den, inte. Vara jämlik med folk, som stå socialt över en duger nog, det känner man sig hedrad av, men jämlik med kreti och pleti! Nej! Då får det hellre vara med alltsammans. Inte kan man sluta sig till rörelser som ha sådana krav på ens personliga frihet!

Men, gode, hedervärde borgare och medborgare, bli inte så förskräckt! Det är inte så farligt som det låter. Vi ska göra en liten husesyn inom jämlikhetens i yttre måtto föga tilltalande boplatz, så få vi se, hur där ser ut. "Någon jämlikhet finns inte i naturen." Tusen gånger och en har detta argument upprepat. Det är sant också. Naturen är oändligt rik på variationer. Upprepning och slätstrukenhet behöver inte förekomma. Gudinnan Natura frambär ur sitt sköte mångfaldens oändlighet i tal och form. Två människor äro således ej lika varandra, varken fysiskt eller andligt. Allra minst i senare fallet. Andlig jämlikhet finns inte. Där är allt olika. Det ena barnet på skolbänken är totalt olik det andra. Så även med syskon, med kamraterna vid samma maskin i fabriken. För den nya kollektivmänniskan österut bevare oss milde herre Gud! Inför denna mänskliga jämlikhetsmassa måste väl gudar och människor utropa: Mänskligheten har levt och gjort fiasko!

Ingen fara således! Vi vilja ej avindividualisera mänskligheten. Tvärtom. Utveckla varje individs egenart och personlighet till något rikt och intressant. Andlig jämlikhet finns inte och kan ej få finnas, såvitt livet skall finnas kvar, ty livet är rikedom, mångfald, skiftning. Först då livets motsats, döden, den andliga, sänker sin blytyngd över en förslavad och mekaniserad mänsklighet, då först blir den ene lik den

andre i andligt hänseende. Skriker på befallning samma ord, hurrar, klappar i händerna, viftar med näsdukarna, applåderar, gör vad som helst i massa men allt på order utan egen personlighet bakom. Kollektivmänniskans jämlikhet.

"Ekonomiskt bli folk aldrig jämlika!" Ett motargument, det allra starkaste mot alla sociala förbättringar. Tusenden ha fallit till föga här för. "Om vi i dag delade lika, skulle vi i morgon ha olika allihop." Men man förbiser, att hur sant på sätt och vis detta är, så avses dock icke en ekonomisk likhet, samma ersättning för olika krävande uppgifter, vilket ju innebär en orättvisa, åtminstone under förhållanden med penningar eller varor som värdemätare, utan en ekonomisk trygghet för varje arbetande individ. Men då kommer man in på ett område, där ingen berättigad invändning mot jämlikheten kan göras. Man kommer in på rättens område. Då det gäller rätten bör även den minst entusiastiske för jämlikhetsidén kunna vara med. Därför att vi äro människor alla, ha vi alla lika rätt till rättvisa. Varje människa bör ha samma mänskliga

I Genève.

Under våren och försommaren har i Genève hållits en hel rad betydelsefulla konferenser.

Hur svagt Nationernas förbund ännu än är, se vi likväl med stark tillförsikt de försök från olika håll, främst av de små länderna i Europa och av den organiserade arbetarrörelsen, som göras för att stärka och utveckla den riktiga och sunda tanke, som av allt framstegsfolk genom denna nationernas och folkens gemensamma sammanslutning kommit till uttryck, och som på väsentliga punkter helt sammanfaller med den internationella socialismens strävanden.

Som vi veta, är det dock ej endast det över alla andra intressen dominerande spörsmålet: att på effektivaste sättet trygga freden mellan folken, som är föremål för det mellanfolkliga överläggandet i Genève. Ett ytterst viktigt arbete är också det som utföres av förbundets sociala utbyggnad: arbetsbyrån, liksom det arbete som kommer till stånd genom rådsmötenas beslutande av dryftandet av skilda viktiga sociala förhållanden i syfte att ernå ömsesidiga, mellanfolkliga sociala välfärdsanordningar för arbetarebefolkningen och de hjälpbehövande, medelst inkallande allt emellanåt av konferenser, vars deltagare utses av

rätt till att socialt sett få leva ett människovärdigt liv. Jorden är till för människornas skull att hon därpå ska fuliborda sin bana hän emot idealet. Moder jord vet i och för sig icke av några styvbarn. Hon giver åt alla sina hävor, och sluter oss alla till sist i sin famn. Vi ha alla samma rätt till uppfostran, samma rätt till arbete och lön för vår möda, samma rätt till skydd och hjälp i olyckor och sjukdom, samma rätt att utan ekonomisk fasa få gå livets höst och vinter till mötes, samma rätt således att efter slutad arbetsdag på ålderdomen få ro och vila. Inför lagen äro vi alla lika. Inför livets elementära, mänskliga krav äro vi lika, den ene med den andre. Vi skola vara glada åt jämlikheten. En dyrbar arvedel, lika dyrbar som livet självt. Men vi skola placera den på rätt plats. Jämlikhet inom det rättsligt-sociala livets område, där varest människor äro tillvaratages.

Ingeborg Sjögren.

En klok åtgärd

Om Ni besväras av sprucken, torr och narig hud, är det en klok åtgärd att varje kväll ingnida den med Gahns Maniol, som har en underbar förmåga att läka huden och återgiva den dess ursprungliga smidighet och lenhet.

regeringarna, dels, och oftast, av regeringarna, arbetsgivarna och arbetarna tillsammans, för att försöka finna utvägar och ge anvisningar och råd till lösning av de olika föreliggande ärendena och frågorna.

Sälunda har på försommaren i år hållits ett par mycket betydelsefulla konferenser. Den första av dessa var den Ekonomiska konferensen med ombud utsedda av respektive länders regeringar och bestående av framstående experter på olika områden för det produktiva arbetet, näringar, varuutbyte och för de mer teoretiskt skolade och inriktade nationalekonomiska synpunkterna i helhet. Vårt land företrädde av bland andra: en av den kooperativa rörelsens främsta män, Anders Örne, och nationalekonomen Gustaf Cassel samt Landsorganisationens kassör Johan-Olov Johansson.

Efter ingående dryftande av den nuvarande ekonomiska situationen kunde denna konferens enas om uttalande i två så viktiga frågor som protektionismen och krigsrustningarna.

Konferensen uttalade sig nämligen bestämt för nödvändigheten av att företa betydande rustningsminskningar och även för nödvändigheten av att rasera de konstlade barriärerna av tullmurar emellan länderna, som uppbyggts av protektionismen.

Detta är ju krav som alltid framförts från framstegsvänligt håll.

Även om man ej kan vänta omedelbart resultat av detta konferensuttalande, som man ju för övrigt knappast kan vänta av dylika, är det dock ett högst anmärkningsvärt erkännande som här givits åt just våra synpunkter. Dessa måste ju också förverkligas för både fredens och världsekonomiens skull.

Det kanske i detta sammanhang bör nämnas, att det just var på svenskt initiativ, framfört genom Anders Örne, som uttalandet om nödvändigheten av rustningsminskningar framfördes.

Den andra viktiga konferensen var Arbetskonferensen. Den enades i uttalandet om nödvändigheten av den obligatoriska sjukförsäkringen.

Nästan enhälligt ha alla världens stater här uttalat sig för allmän obligatorisk sjukförsäkring.

Det är främst Tyskland, som i detta fall gått i spetsen.

Man har utgått från, att ersätta fattigvården med: obligatorisk

Den politiska valrätten.

Nyligen framställdes i engelska underhuset en interpellation till utrikesministern, vari begärdes en redogörelse för de röstades ålderskvalifikationer i olika, parlamentariskt styrda länder, samt uppgift å den skillnad som eventuellt förefanns i rösträttsbestämmelserna mellan män och kvinnor.

Interpellationen besvarades omedelbart av understatssekreteraren i utrikesdepartementet, med uppgift från skilda länder.

Efter de engelska kvinnornas kända tidning »The Vote» återgiva vi här nedan i tabellform de meddelade upplysningarna.

Land	Första kammaren	Andra kammaren
<i>Argentina</i>		
Män	18 år	18 år
Kvinnor	sakna rösträtt	sakna rösträtt
<i>Belgien</i>		
Män	21 år	21 år
Kvinnor*	21 år	21 år
<i>Checkoslovakien</i>		
Män	26 år	21 år
Kvinnor	26 år	26 år
<i>Danmark</i>		
Män	35 år	25 år
Kvinnor	35 år	25 år
<i>Finland</i>		
Män	End. en kamm.	24 år
Kvinnor		24 år
<i>Frankrike</i>		
Män	21 år	21 år
Kvinnor	sakna rösträtt	sakna rösträtt
<i>Förenta Staterna</i>		
Män	21 år	21 år
Kvinnor	21 år	21 år
<i>Grekland</i>		
Män	End. en kamm.	21 år
Kvinnor		sakna rösträtt
<i>Holland</i>		
Män	25 år	25 år
Kvinnor	25 år	25 år
<i>Italien</i>		
Män	End. en kamm.	21 år
Kvinnor		sakna rösträtt

försäkring i största möjliga omfattning.

Man vill med detta, som ett led bland andra sociala försäkringar nå djupare än den frivilliga sjukförsäkringen när. Man vill så att säga tvinga folket in på den vägen att de skola som friska och arbetsdugliga försäkra sig mot livets faror och risker, för att slippa komma in på enskild välgörenhet eller allmän försörjning.

Sättet för den tekniska utformningen av detta försäkringsväsende överlätes åt varje land att själva av-göra.

Det var en rad olika synpunkter,

nog så intressanta och belysande för skillnaden i uppfattningssättet mellan olika kategorier av delegerade, som kommo fram under den vidlyftiga debatten. Vi skola emellertid inte referera dessa här.

Givetvis är ett spørsmål som detta ej så lätt att lösa av olika länder, för att kunna ernå en internationell konvention. Man har ju exempel från arbetstidslagen bland annat.

Man kan dock med korrespondenten till en av våra partitidningar från Genève konstatera: den sociala försäkringens genombrott.

Land.	Första kammaren	Andra kammaren
<i>Japan</i>		
	End. en kamm.	
Män		25 år
Kvinnor		sakna rösträtt
<i>Norge</i>		
	End. en kamm.	
Män		23 år
Kvinnor		23 år
<i>Polen</i>		
Män	30 år	21 år
Kvinnor	30 år	21 år
<i>Portugal</i>		
Män	21 år	21 år
Kvinnor	sakna rösträtt	sakna rösträtt
<i>Rumänien</i>		
Män	40 år	21 år
Kvinnor	sakna rösträtt	sakna rösträtt
<i>Serbien</i>		
	End. en kamm.	
Män		21 år
Kvinnor		sakna rösträtt
<i>Spanien</i>		
	Parlamentet f. n. satt ur funktion	
<i>Schweiz</i>		
Män	20 år	20 år
Kvinnor	sakna rösträtt	sakna rösträtt
<i>Sverige</i>		
Män	27 år	23 år
Kvinnor	27 år	23 år
<i>Tyskland</i>		
	End. en kamm.	
Män		20 år
Kvinnor		20 år
<i>Österrike</i>		
	End. en kamm.	
Män		20 år
Kvinnor		20 år

* I Belgien äro endast följande kvinnor röstberättigade:

- 1) Änkor, ej omgifna, efter soldater som dödats under kriget. Änkor efter belgiska medborgare, som av fienden dödats under kriget, eller där sådana ej finnas, deras mödrar, om dessa äro änkor.
- 2) Änkor, som äro mödrar till ogifna soldater vilka dödats under kriget.
- 3) Kvinnor dömda till fängelse av politiska skäl av fienden under dennes ockupation av landet.

(Forts. fr. sid. 1.)

om, att deras barn eller barnbarn med än större ansträngningar kunna kräla sig upp i överklassen. Medelklassen utgör alltså ett slags skärskäld, som förmedlar övergången från underklassens helvete till överklassens himmel.

Att vara telefonist eller stå i en affär stöter åtminstone lite på medelklass. Då syns inte kroppsarbetet så väl. Och hur många arbetare-hustrus största strävan eller förhoppning är det inte att få se sina döttrar på en sådan plats. Men flickan, som har fått en s. k. god plats, måste vara klädd efter sitt nya stånd, och de där platserna, som stöta lite till medelklass äro inte de bäst betalda. Då kan den stackars modern nästan få arbeta ut sig för att kunna hjälpa dottern lite i hen-

nes klädbekymmer. Ty är flickan väl klädd, finns ju alltid den förhoppningen, att hon riktigt kan slå rot i den högre samhällsklassen, genom att bli gift med en icke-kroppsarbetare.

Ungefär på samma sätt förhåller det sig med pojkarna. Kunna de slinka undan det direkta kroppsarbetet, så anses de ha tur här i världen. Arbetarerörelsen föraktas ofta av dessa arbetarebarn såsom varande en "u n d e r k l a s s r ö r e l s e". Där se vi den direkta skada som det fula ordet kan åstadkomma. De som nu räddat sig upp i medelklassen vilja inte kompromettera sig med att vara med om en underklassrörelse. Folkets hus är en underklassens samlingsplats. Inte kan den som är mån om sitt anseende sätta sin fot dit. Så glömma

dessa pojklumlar och kvinno-trasor, att deras fäder och mödrar av arbetareklassen utföra en hjältegärning med sitt arbete, att de lagt ned sina stolta drömmar och vackra ideal och inte sällan ett självupppoffrande arbete i tidens mäktigaste rörelse, arbetarerörelsen. Men här har också vår skolundervisning en stor skuld. Där man överhuvudtaget vågar nämna arbetarerörelsen från katedern, betecknas den direkt eller indirekt som en underklassrörelse, de stackars trälarnas samhällsvådliga försök att skaffa sig bättre ekonomiska och sociala villkor.

Det skulle inte falla mig in att skämmas för att berätta, att min stammmoder, en bondhustru, spann lin, tills hon svimmade. Men det är helt naturligt att min väninna, den unga fru B. skäms för att berätta, att hennes mormor skurade trappor på Östermalm, tills hon svimmade. Ty underklassbegreppet har gått fru B. i blodet, och hon skäms för kainsmärket, fastän hon via sin man råkat komma upp i den verkliga överklassen.

Hur skola vi kunna utrota den kräftskada för mycket sunt, som ligger i dessa klassbegrepp? Jag tror, att det bästa sättet vore att helt enkelt inte låtsas om klassbegreppen och aldrig använda de fula och vidriga orden. Låt inte dessa ord gå våra barn i blodet! Håll ditt huvud högt! Förneka att du tillhör s. k. underklassen eller någon av de andra klasserna! Var stolt över dina fäder och deras gärning liksom över ditt eget ärliga dagsverke, även om du utför det med dina kropps-krafter!

Och du, som talar vackra ord om samhällsklassernas inbördes förståelse och närmanden till varandra, visa i praktisk gärning, vad du menar genom att inte låta klassbegreppen existera för dig! Men då får inte det flotta pennskaftet eller den solida folkskollärarinnan säga den särskild betoning på *a r b e t e r s k a*: "Jag är god vän med en arbeterska." Ni äro själva arbeterskor och lär inte ens fästa så stor vikt vid, om ni får 8 timmars arbetsdag eller mera. Är du arbeterskans verkliga vän, så lär henne och dig själv, att du inte böjt dig ner till underklassen för att få tag i denna säkerligen värdefulla bekantskap.

Ty samhällsklasserna existera i själva verket inte.

Astrid Forsberg.

G. Bricard: De första stegen.

Om toleransen i den mänskliga umgängelsen.

Av Anna Björkman.

"Jag börjar bli allt mer tveksam om du ska få lov att fortsätta på den väg du slagit in på." Den talande sänkte sitt kraftiga vackra ansikte mot sin betydligt mindre vän.

Men denna var trots sin yttre obetydlighet egentligen en person med en viss självkänsla att döma av svaret, som följde:

"Och jag tror jag själv ämnar bestämma över mina handlingar."

"Ja, så långt kan jag nog ge dig rätt, att det historiskt förflutna bör bedömas med tolerans, helst om det ligger så långt tillbaka i tiden, att dess verkningar inte längre göra sig gällande. Då blir ju toleransen mycket oskadlig", fortsatte den stora, vilken som vi redan sett var en ironisk natur.

Jag hade kommit mitt upp i disputationen, hade sålunda ej fått vara med om förpostfäktningarna men fick så många väsentligheter, att galoppen blev fattbar. Jag kände ju också de båda stridande tillräckligt för att begripa, att de, som fallet plär vara, från privata enskildheter råkat ut i det teoretiskt allmänna och att diskussionen nu huvudsakligen komme att gälla principer. Jag visste nämligen, att det problem de förelagt sig var för dem båda ovanligt ömtåligt. Det inses också lätt av den lillas anknytning till detta tidigare dryftande:

"Man kan väl ändå förstå, att sådana människor blivit just som de äro. Fördomarna ha de ju växt upp under. Och man kan väl mötas i det gemensamma goda."

"Jo, men frågan är om man bör understryka skillnaden i åsikter eller sudda ut gränserna. Blir inte i senare fallet

allting ett osmakligt grått? Ingenting får vara svart, och ingenting får vara vitt." Den stora hade blivit ivrig. Det hördes på stämman, som slog över i gäll oskönhet och begynte profetera. "Här råder så mycken förståelse hit och dit, att snart har ingen kvar några åsikter alls. På så vis kommer väl åtminstone nästa generation i trött negativism. Ateisten finnes helt hastigt söka detsamma som den kristne. Nyteologen vinkar med sin eleganta världsmannagest efter den tänkande ungsocialisten. Exempler kunde mångfaldigas från alla områden.

En sak är att förstå en människa av olika åskådning och inse betingelserna för att hon kommit att omfatta dem. Man kan mycket väl gilla personerna, men man behöver väl inte för den skull gilla deras livsuppfattning. En sak är också att sätta sig in i och förstå en annans åskådning. Men man ska då också på samma gång begära förståelse för sitt. Kära barn, hur ska annars det nya komma fram?" Den stora var visst icke äldre till åren, men hennes kroppsliga längd gav ett visst fog åt det epitet, som hon påklistrat sin motståndare.

"Det vittnar i alla fall om kultur att visa sig tolerant."

"Ja, du blir en världsdam, om du håller på som du börjat. Om det är det du eftersträvar". Där var ironin framme igen.

"Medge att människor som alltid vittna äro odrägliga!"

"Jamen vi skulle väl i alla fall vara som salt. Naturligtvis skall en diskussion vara belevad och fri från personliga utfall, om den är offentlig", skyndade hon sig att tillägga för att ta udden av den fridsammas oväntat försmädliga inpass:

Sommartankar.

Solen har gömt sitt guld bakom
molnen,
himlen är mulen, dagen lång,
blomman har böjt sin halv våta krona,
tystnad är fåglarnas glada sång.

Regnfloder strömma alltjämt från
det höga,
luften är kylig, tung och grå,
sommarens dröm har grusats i
spillror —
vem kan den mystiska tiden förstå?

Är det ett straff över stridslystet
sinne,
mörker och höst mitt i sommarens
tid?
Tung vilar tanken i människobröst,
dagen är fylld utav oro och strid.

*

Gryende hopp — skall en stråle väl
lysa,
läka de sargade släkters led —
ljusnande tanke — när kommer den
åter,
människoandens förlorade fred?

Stråla, ack sol, stråla ut över världen,
lys varje vilsofam fot och hand,
skingra var osämjas växande dimma,
strö av ditt guld över fruset land!

Elin Petterson.

"Som vår." Den lilla hade tydligt lärt en del.

"Och den skall vara fri från all häftighet", fortsatte hon oförfärat. "Om det också är sant, att ett mjukt svar stillar vreden hos den som mottar det men ökar det hos den som avger det." Nu hade hon tydligt helt hämtat sig.

"Men toleransen får aldrig komma en att kompromissa. Du förstår, att det endast låter paradoxalt, då jag säger, att t. ex. en fredsvän måste stå på krigsfot med en aktivist. Det är kompromissen, som förstör nästan varje mänska, etiskt sett, och nästan varje nation." Så hade hon arbetat upp sig till verkligt patos.

"Du skulle således inte så ofta dölja din mening." Tänk, nu avslutade hon ändå med sina pedagogiska hänvändelser.

Jag, som lyssnade, hade blivit helt yr i huvudet. Sannerligen jag visste varken ut eller in. Det var mig därför mycket obekvämt, att de vände sig till mig och ville höra vad jag tyckte.

"Tja, man kan väl åtminstone alltid

Behöva vi ett världsspråk?

Häromdagen träffade jag en väninna, som var livlig anhängare av tanken på ett gemensamt världsspråk. Hon berättade att hon tidigare ansett ett dylikt språk överflödigt, emedan vi ju hade de stora kulturspråken, men att hon på senare tid omvänt och kommit till en annan uppfattning. Och när jag talade om för henne att jag varit utsatt för precis samma utvecklingsgång, funno vi varandra i en dräkt och samsa.

Som jag kom direkt från Nordiska ungdomsdagen, där jag varit åhörare till alla de utländska talen, vilka måste översättas, och sedan vid avslutningen hört hur en representant för esperantisterna talade om att han kom direkt från en internationell konferens, där endast ett språk talades, trots att många olika länder voro representerade, ansåg jag mig också ha fått belegg för det riktiga i min nya tro. Hans yttrande att han kom från ett land, som inte kände till några gränser, sade mig så oändligt mycket. Att kunna resa från det ena landet till det andra, utan att språkförbistringen lade det ringaste hinder i vägen, skulle inte det vara det effektivaste sättet att befrämja broderskaps-tanken bland människorna? Om folken hade möjligheter att förstå varandra, kanhända det inte skulle bli lika lätt för diplomaterna att hetsa dem mot varandra.

Carl Lindhagen, som aldrig tröttnar att i en värld som dock mest kännetecknas genom striden om mitt och ditt, höja fredens och folkförbrödringens fana, slog även han på ungdomsdagen, där han talade om freden, ett slag för världsspråkets idé.

Kunna vi kvinnor genom våra organisationer eller på annat sätt göra något för världsspråkidéns förverkligande? Det borde väl också vara en stor och stolt uppgift för ungdomen.

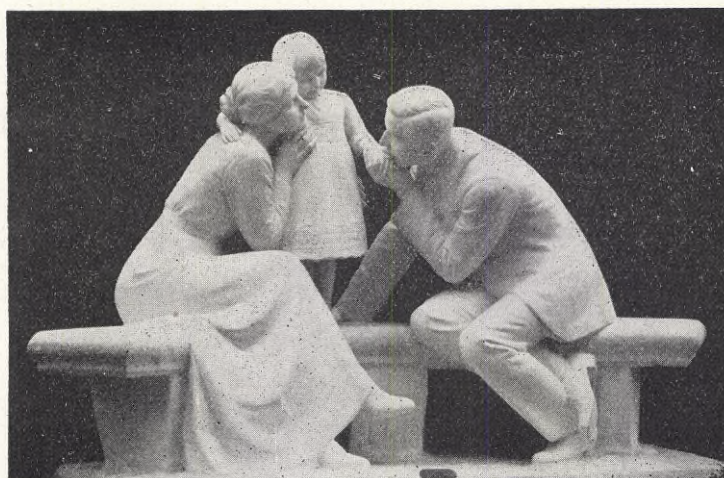
—a.

tiga så att det märks, att man är ogillande", sade jag så stilla.

Då blevo de båda stridande med ens så goda vänner. Det gick, som det alltid brukar gå: de kastade sig över den staccars tredje.

Det var det lumpnaste den ena hade hört, och det var då ingenting att komma med, tyckte den andra, vars program jag väl egentligen hade uttalat.

Vilket allt gjorde mig ännu mera förvirrad.

J. M. Borjriven: Föreningsbandet.

Internationella kooperativa kvinnogillesförbundets kongress.

Som vi försport att Kooperativa kvinnogillesförbunden skola hålla internationell kongress i Stockholm i sommar, vände vi oss till det svenska gillesförbundets ordf., fru Anna Visborg, med några förfrågningar därom. I augusti, närmare bestämt den 12 och 13, komma de kooperativa gillesförbunden att hålla sin andra internationella kongress i Stockholm, bekräftade fru Visborg.

Vid vår förfrågan när deras international bildades fingo vi den upplysningen, att den internationella organisationen tog sin början redan 1921, då en kommitté tillsattes för att utarbeta program och stadgar. Den kongress som därpå följde hölls i Gent 1924, varför det är rätt så glädjande för det svenska förbundet att redan den andra kongressen kommer att gå av stapeln här i Sverige. — Och hur har den omfattats ute i världen?

Den internationella organisationen har omfattats med mycken sympati förklarade fru Visborg, och räknar nu anslutna kontingentbetalande medlemmar till över 100,000 från följande länder: Belgien, England, Frankrike, Holland, Irland, Norge, Schweiz, Skottland, Sverige och Österrike.

Till internationalen äro dessutom anslutna organisationer, som arbeta i samma anda, men som icke äro gillen och därför inte erlægga kontingent, vilka även sända representanter, såsom Amerika, Japan, Ryssland och Tyskland.

Ha ni många frågor på dagordningen att behandla?

Ja, både många och viktiga, bland vilka bör nämnas: Prispolitiken inom kooperativen, Arbetsbesparande medel inom hemmen och Varornas näringsvärde och renhet.

Dessutom är det ordnat att hållas ett animerat samkväm med utländska talare och som vi komma att gästas av en norsk damkör, får den naturligtvis lov att medverka. Vi komma dessutom att företaga utflykter i våra härliga omgivningar.

—Väntar ni hit några mera bemärkta kvinnor från utlandet?

Säkerligen blir det många intressanta personligheter att hitvänta och bland dem märkas vår sekr., miss Honoro Enfield, och ordf., frau Emy Freundlich, vilken senare ni torde känna till från de internationella socialistiska kvinnokonferenserna, då hon ju även är aktiv inom socialdemokratiska partiet i Österrike och ledamot av parlamentet.

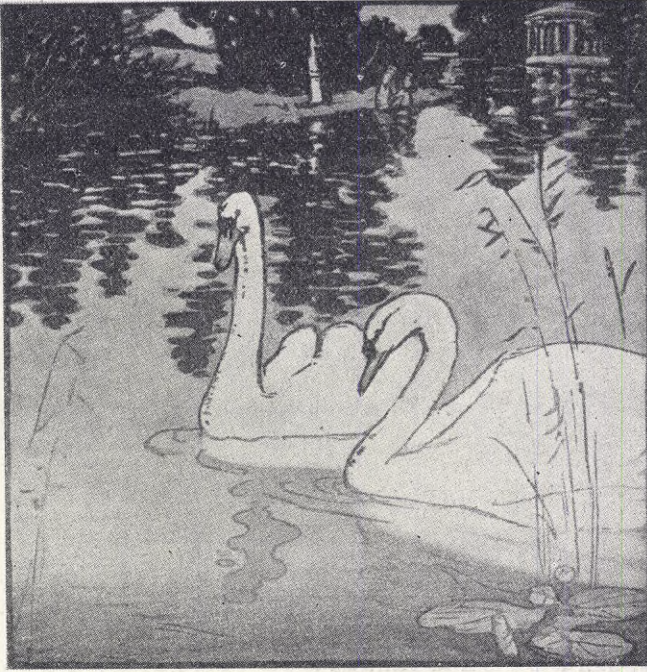
— Ännu en fråga, Anna Visborg. Var skall ni hålla kongressen?

— I konserthuset, naturligtvis.

— Ja, naturligtvis.

S. V.

"STIL är andens fysionomi. Den är osviktigare än kroppens. Att efterapa en främmande stil är att bära en mask. Vore denna aldrig än så vacker, så blir den genom sin livlöshet snart fadd och odräglig, så att till och med det fulaste levande ansikte är bättre.

A. W. Seaby: Svanor.

Några glimtar från internationella arbetsfältet.

Vid den internationella kvinnokonferensen i Bryssel f. å. beslöts, som bekant, att bilda en kommitté bestående av representanter för alla de länder vilka voro anslutna till Internationelen. Såsom ett föreningsband emellan dessa representanter utlovade Internationelens sekreterare att ett månadsblad skulle, såsom ett supplement till de ordinarie meddelandena, tillställas medlemmarna. Då detta medlemsblad nu börjat utgivas och då det innehåller meddelanden från olika länders kvinnorörelse anse vi det viktigt att de svenska kvinnorna genom "Bris" få kännedom härom, varför vi varje månad ämna göra ett sammandrag av det viktigaste innehållet. Början göres med detta nummer.

I 1:sta maj-festligheterna ha även kvinnorna runt om i Europa tagit livlig del, framför allt under kravet på fred, politisk och facklig frihet.

Alldeles särskilt var detta fallet i Storbritannien, där 1:sta maj firades i större skala än någonsin förut. Såsom ett försvar för attackerna mot den politiska och fackliga friheten hade framhållits, att förslagen inneburo ett skydd för landets kvinnor. Arbetarkvinnorna besvarade detta med att sluta upp vid de mass- och protestmöten som höllos 1:sta maj

emot det "högt orättfärdiga lagförslaget".

Flera länders kvinnotidningar riktade i sina 1:sta maj-nummer en särskild vädjan om fred, om Kinas oberoende, om facklig och politisk frihet, om åtta timmars arbetsdag, om skydd för ungdomen m. m. Den franska kvinnotidningen betonade särskilt behovet av fred och den belgiska ägnade hela sitt nummer åt artiklar av kvinnliga kamrater från andra länder. Alla tidningar voro särskilt illustrerade. Vid männens sida deltog kvinnorna som talare vid majdemonstrationerna.

I Österrike vunno arbetarna en stor seger vid valet den 24 april och detta till stor del tack vare den del kvinnorna togo i detsamma. Efter att förut ha saknat varje medborgerlig rättighet fingo Österrikes kvinnor 1919 alldeles samma rättigheter som männen. Genom att vid valen ha olika färg på kuverten kan man omedelbart få reda på hur många män och hur många kvinnor som röstat och med ledning härav har man gjort en statistik över kvinnoröststrättens utveckling sedan 1919. Under dessa år har det visat sig, att man, genom ett oavbrutet upplysningsarbete bland kvinnorna, kan få dessa lika intresserade för rösträtten som männen. Och även för socialis-

men. Vid de föregående valen har i Wien flera män än kvinnor röstat socialdemokratiskt, men vid valet i april i år blev det fler socialdemokratiska kvinnoröstande. Av 694,557 socialistiska röster avgåvos 367,617 av kvinnor och 326,940 av män. Det är visserligen sant att ännu ha de borgerliga partierna och speciellt det kristligt sociala, ett starkt stöd av kvinnorna, men det är också bevisat, att i längden vinner socialismen insteg även hos kvinnorna och att dessa vägra att vara en hjälp åt reaktionen.

De 367 tusen kvinnor som i Wien röstade socialistiskt äro emellertid långt ifrån tränade socialister, vilket påvisar vikten av ett systematiskt uppfostringsarbete samt betydelsen av den socialistiska pressens spridande även bland dem.

Att verkligen omvända kvinnorna till trogna och övertygade socialister är ett viktigt arbete emellan valen. Efter sista valet igångsatte man också en kraftig dylik agitation, varvid man vann massor av nya kvinnliga medlemmar till partiet och prenumeranter på partipressen.

Av 71 till riksdagen valda socialister äro 6 kvinnor, medan de borgerliga inte ha någon. Adelheid Popp blev vald både i Wien och i Graz. Hon valde den sistnämnda emedan Wien ändå fick 4 av de 6 valda. I de kommunala församlingarna har Österrike i allt 45 socialistiska kvinnor.

Arbetarkvinnornas konferens i Huddersfield i England, vilken gick av stapeln den 11—13 maj, var besökt av ett tusental kvinnor. I denna partiets kvinnokonferens deltog medlemmar från de politiska, de fackliga och de kooperativa organisationerna. Ett flertal resolutioner fattades, såsom för effektiv lagstiftning inom industrien, reformering av fattigvårdslagen, för internationell fred och reformer i jordpolitiken. I anledning av att regeringen tillkännagivit att den ämnade framlägga förslag om lika rösträtt för såväl kvinnor som män föreslog riksdagsledamoten Ellen Wilkenson en resolution, däri statsministern gjordes uppmärksam på den arbetarmotion i denna fråga, vilken skulle behandlas i riksdagen den 20 maj. Denna resolution fattades enhälligt.

En mycket livlig diskussion framkallade frågan om arbetarepartiets ställning till frågan om födelsekontroll. Man fordrade inte att partiet skulle uppta frågan som en programpunkt, men man fordrade att det

fäste avseende vid kvinnornas krav på upphävandet av förbudet emot upplysning i frågan vid de mödracentrum vilka understöddes med offentliga medel. Detta krav antogs med 581 röster mot 74. Till att uppvakta partistyrelsen häri utsågs en tremannadeputation.

Konferensen betecknas som ett nytt steg i den socialistiska kvinnorörelsens historia.

Vid belgiska arbetarepartiets kvinnokommittés årskonferens protesterade man på det kraftigaste emot det franska förslaget om en mobilisering av även kvinnorna i händelse av krig. Man fruktade att ett dylikt förslag inte skulle inskränkas till endast Frankrike och man vädjade till exekutivens kvinnokommitté att i alla länder upptaga en kamp häremot.

De tyska socialistkvinnorna i Tjeckoslovakien ha haft sin årskonferens i Teplitz omedelbart före den allmänna partikongressen. Medlemsantalet hade stigit snabbt i alla distrikt och kvinnornas tidning utkom var fjortonde dag. Ett flertal resolutioner fattades bl. a. om särskild räkning av mäns och kvinnors röster vid val, om utvidgning av sociallagstiftningen, om lika behandling av gifta och ogifta mödrar och deras barn, ålderdoms- och änkepenionering, moderskapskydd, lika lön för lika arbete o. s. v.

Partikongressen biföll kvinnornas begäran om bemödanden att få särskild räkning av mäns och kvinnors röster vid allmänna val samt att kvinnor skulle delta i de nya partiprogrammens utarbetande, vari deras önskemål skulle medtagas, likaså att föreslå flera kvinnliga kandidater till de sociala försäkringsinstitutionerna samt till de kommunala institutionerna.

Vid arbetarehögskolan i Bryssel kommer en utbildningskurs för kvinnor att under 1927—1928 gå av stapeln. Man avser härvid att utbilda kvinnliga organisatörer samt socialarbetare.

Den socialistiska kvinnorörelsen i Estland har tagit ett steg framåt sedan dess bildande i dec. 1925, i det att medlemsantalet sexdubblats. Deras deltagande i valet var mycket livligt, likaledes ha kvinnorna med kraft tagit itu med organiserandet av arbeterskorna m. m.

De tjeckoslovakiska kvinnorna utveckla en livlig verksamhet både genom organiserandet av särskilda kvinnogrupper inom varje politisk organisation samt ge-

Henri Fantin-Latour: Vid källan.

Den socialistiska föregångskvinnan Klara Zetkin 70 år.

Klara Zetkin, en av förgrundsfigurerna inom tyska socialdemokratin före kriget, organisatör och ledare av den socialistiska kvinnorörelsen, har nyligen trätt in i det åttonde decenniet. I 25 år var hon redaktör för de tyska arbetarkvinnornas tidning *Die Gleichheit* (Jämlikheten). Vid kongressen i Stuttgart 1907 antogs *Die Gleichheit* som internationellt organ för den soc.-dem. kvinnorörelsen, liksom Klara Zetkin blev rörelsens sekreterare. Denna ställning innehade hon till 1916 då

nom sin tidning, som utgår i 10,000 ex. Träningsarbetet försiggår såväl i arbetarhögskolan som i en sorts "familjeskola", vilken också utgör en propagandainstitution.

I Schweiz ha de 2,000 organiserade kvinnorna ett hårt arbete på grund av att kvinnorna ännu sakna rösträtt samt på grund av socialismens relativt ringa inflytande. F. n. finns det 38 kvinnogrupper inom partiet.

De franska kvinnorna ha det också f. n. mycket svårt, enär också de sakna rösträtt och splittringen inom arbetarpartierna är hämmande för arbetet inom de egna leden. Men att även de så småningom skola komma med, hoppas vi.

hon genom sin opposition mot partiet, med anledning av dess hållning till kriget och kreditbeviljandet, gjorde sig i dess ögon omöjlig och framtogs befattningen som redaktör för tidningen. Denna upphörde helt att utkomma under kristiden 1923—1924 och har sedan *Die Gleichheits* utgivande icke återupptagits.

Klara Zetkin hörde till den gamla radikala skolan av kämpar för kvinnornas frigörelse och skrev många propagandaskrifter härför. Hennes första broschyr "Arbeterskorna och nutidens kvinnofråga" översattes till Morgonbris och infördes med början i n:r 2, 1905, vari hon påvisar att "kvinnans ställning beror icke på vissa evigt gällande idéer, icke på att hon oföränderligt skulle vara bestämd för det 'evigt kvinnligas naturliga uppgifter', såsom den sentimentala egoismen påstår, utan den är en följd av samhällsförhållandena, vilka åter bero av de produktionsförhållandena, som bestå vid en viss tidpunkt".

Till riksdagen kom hon som kommunist, vilket hon fortfarande är, och djupt engagerad i tredje internationalen. Hon är en utomordentligt begåvad talarinna och energisk personlighet.

Hennes hälsa är numera vacklande, men hennes revolutionära patos driver henne till yttersta ansträng-

Nordiska socialistiska ungdomsdagen.

Midsommarfirandet i Stockholm har i år gått i den socialdemokratiska ungdomens tecken.

Från grannländerna Finland, Danmark och Norge, från Holland, Tyskland, Österrike och Tjeckoslovakiet samt från alla hörn och kanter av vårt eget land, kommo de socialdemokratiska ungdomarna, pigga, vakna och entusiastiska, för att utbyta tankar, och för att knyta broderskapets och den internationella solidaritetens band fastare.

Ungdomsdagarna i huvudstaden, vilka främst ägnades fredens och broderskapets idé, blevo också en ståtlig manifestation för den social-

Skansen, där midsommarkvällen tillbringades. Där talade från Orsakullen Arthur Engberg storstilat om Nordens enhet. Midsommardagen var samlingsplatsen Södra Folkparken, och ledmotivet för mötet där var ungdomen och freden.

Där höllos tal av finske ministern Julius Ailio, vår egen Per Albin, danska soc.-dem. partiets sekr. Alsing Andersen och Edmund Reissmann från Wien.

Alla förmiddagarna användes till rundturer pr båt, spårvagn och apostlahästar, för att visa besökarna vår huvudstad, dess sevärdheter och vackra omgivningar. Två inomhus-

Från mötet i Södra Folkparken. Finske undervisningsministern J. Ailio talar.

demokratiska ungdomsrörelsen, och alla de som hade glädjen få deltaga i desamma äro nog ense med den danske representanten Hans Hansen, Aarhus, att det blir ett av de vackraste blomstren, som de få fläta in i minneskransen.

Början gjordes midsommarafteon på Stadshusets borggård, där man samlades för att hälsas välkomna av det svenska ungdomsförbundets ordförande, Rickard Lindström, samt Stockholms stadsfullmäktiges ordförande, Knut Tengdahl, varefter man i ordnad trupp, med fanor, standar och musik i täten tågade till

ningar för fullföljandet av sina idéer.

Klara Zetkin har som agitator, i sin krafts dagar, betytt mycket för den tyska socialdemokratiska kvinnorörelsen och hennes ledaregenskaper sträckte sig till inflytande utanför sitt lands gränser. S. V.

möten höllos, ett på lördagen i Konserthusets stora sal och ett på söndagen i Auditorium. Båda dagarnas program var utsökt och omväxlande, och ledmotivet var freden och den socialistiska ungdomens internationella solidaritet. Tal höllos av de utländska gästerna samt Carl Lindhagen och Rickard Lindström. Man fick åhöra föredrag på tyska, danska, tjeckiska, holländska och finska och man slets mellan sin beundran för de livliga danskarna — det danska partiets sekr., som talade i Folkparken var helt enkelt glimrende — de hurtiga holländarna, tjeckerna och österrikarna och ens kvinnosakshjärta svälde av stolthet när den lilla käcka tyskan Käthie Fröbrodt framförde en hälsning från den tyska ungdomsrörelsen och påminde om att arbetareklassen inte endast utgjordes av män utan även till hälften av kvinnor, varför man måste lägga an på att få även dessa med; men när man hörde den sorgmodiga

klangen i finnarnas röst, då kommo ens vekaste hjärtesträngar i dallring. Entusiasmen nådde sin höjdpunkt när Karl Fagerholm från Hälsingfors på avslutningsfesten till det svenska ungdomsförbundet från finnarna överlämnade en röd bordsflagga med finsk inskription till minne av ungdomsdagen.

Vid avslutningen i Auditorium föredrog även fru Sigrig Gillner-Ringenson en av henne själv författad dikt till ungdomsdagen, vilken liksom allt vad som bjöds mottogs med starkt bifall.

Och så voro de härliga ungdomsdagarna ett minne blott, men ett minne som alldeles säkert kommer att sprida sol och glans över vardagens gråa enahanda för alla de unga som gästade Stockholm midsommar dagarna. De hade, som Rickard Lindström i sitt hälsningsanförande i Konserthuset uttryckte det, samlats för att manifesteras den människornas gemenskap, som bryter sönder de gränser egoismen och enfalden dragit, gränser som ännu skilja levande varma hjärtan från varandra, gränser, som ännu hindra brodershänder att mötas.

Samvaron i Stockholm blev alldeles säkert en sporre till fortsatt oförtröttligt arbete i fredens och solidaritetens tjänst. Och man vill så innerligt hoppas att den socialistiska ungdomen i alla länder skall lyckas i sitt värv, när den vill slå en bro mellan nationerna och närma folken till varandra i broderskap och solidaritet.

H. F—d.

En folkuppfostringsfråga.

Under ovanstående rubrik har A. B. F:s tidning i ett av sina senaste nr tagit itu med tidningarnas oekrande på folks sensationshunger. Som ett exempel anföres, att en tidning i två på varandra följande nummer innehöll inte mindre än — 690 cm., således nära 7 meter enkelspalter text och bild om en under utredning varande mordhistoria, varvid man mycket noga återgav polisundersökningens alla detaljiakttagelser, även sådana av den mest grannliga och privata natur, och naturligtvis under uppseendeväckande rubriker. Men verkligt upplysande och väckande artiklar fingo stå över eller presenterades i petit.

I slutklämmen anföres: "Sådant tvingar till allvarlig eftertanke. Man frågar sig, är det ej tid på att slå om, att börja göra

sensation av det goda, det manliga, det upplyftande i stället för av motsatsen?"

På annan plats i numret, berättas följande sanna, verkligen roliga händelse, som visar att det inte är alldeles omöjligt att även göra sensation av det goda:

Sensation i bildningsarbetet!

En studiecirkel anordnade för någon tid sedan en föreläsningkurs. Den upptog en tid av 14 dagar. Med kursen förenades en välordnad hembygdsutställning. Soeknens alster från jordbruk, hemslöjd och konst visades i ett par salar. Kursen hölls i en folkskola. Föreläsninglokalen var fylld till sista plats varje afton under 2 à 3 timmars tid. Föreläsarna avhandlade samhällsspörsmål och litteraturkännedom. Intresset var det bästa tänkbara och stämningen stark. Kursen var ett evenemang i bygden. Men den var förlagd i en by som låg något på sidan om den stora stråkvägen. Kursen var visserligen annonserad i alla ortstidningar, men kommunikationer dit från staden voro besvärliga och kostsamma. Därför lyste samtliga ortstidningar med sin frånvaro. Ingen av dem hade ett enda ord om kursen. När den närmade sig slutet lyckades emellertid kursens ledare att få ut en representant för tidningen X. Hur gick det till? Jo, han gick till närmaste by, där telefon fanns, och ringde upp tidningens redaktion. Därvid lämnade han följande meddelande: "Ett fruktansvärt leverne föres vid bildningskursen i Blåsviks by. Tre slagna äro döende. Skicka genast hit en representant för Eder tidning, så har Ni möjlighet att meddela nyheten före tidningarna Y. och Z." Telefonmeddelandet skedde, sedan alla tåg och båtar avgått för dagen. Men nu fick ingenting hindra. Bil och motorbåt förhyrdes och vid midnatt var redaktionssekreteraren på ort och ställe.

Hans första fråga var: "Var har Ni de ihjälslagna människorna?"

"Människor!" svarade den tillfrågade. "Inte ha vi slagit ihjäl några människor."

"Jo, men Ni sa ju det i telefon."

"Nej, visst inte. Vi talade inte om människor. Förty vi syssla inte med att slå ihjäl dem. Dem vilja vi i stället söka sätta liv i. Men det är vidskepelsernas, villfarelsernas och okunnighetens svarta troll, som vi haft slagsmål med här vid kursen. Tre av dem ligga nu döende."

Ett obeskrivligt uttryck av svikna illusioner lästes i tidningsmannens ansikte vid detta meddelande. Men det lyckades vederbörande att efterhand lugna honom och klargöra för honom, att det fanns något vida värdefullare än mord att skriva om beträffande kursen.

Emmy Freundlich till Sverige.

Emmy Freundlich.

Med dessa rader hälsa vi vår kamrat Emmy Freundlich hjärtligt välkommen till Sverige. Det är första gången hon kommer till vårt land och emotser detta med stora förväntningar. Även vi ha förknippat hennes hitkomst med förväntningar av angenäm art. Det är med anledning av Int. Kooperativa gillesförbundskongressens hållande i Stockholm som hon kommer hit, då hon är dess ordf., men hon har välvilligt lovat att ställa sig till vårt förfogande och hålla de föredrag som den socialdemokratiska rörelsen önskar. Och Emmy Freundlich har mycket att

Tidningsmannen tog del av kursens program, besåg den utmärkte utställningen, fick reda på namnen på de troll, som man trodde sig ha besegrat m. m.

Följande dag fick man läsa i X. tidning en livfull skildring på tidningens första sida av det bevittnade och omvittnade under trespaltig huvudrubrik med tre underrubriker sålunda:

Ett fruktansvärt liv vid bildningskursen i Blåsvik.

Redan tre döende.

Väldiga makter sammandrabba.

Lux-folket går segrande fram!

Skildringen upptog tre spalter på första sidan och tre på den sista samt lästes med livligt intresse. Den var som sagt briljant skriven och tidsenligt uppdelad i småstycken med pigga rubriker. Det blev ett sensationsnummer av bästa slag, som ingen tog skada till sin själ av men som skänkte många glädje och uppmuntran.

tala om. Den österrikiska kvinnorörelsen är särdeles livlig och aktiv och har stort inflytande bland kvinnorna och inom sitt parti. Den har under de sista åren utvecklats sig storartat vad anslutningen beträffar (nära 200,000 kvinnliga medl.), men även fördjupat och utvecklat sina metoder och sin verksamhet. Av utomordentligt intresse och säkerligen mycket lärorikt blir det därför att få del av vad hon har att säga därom, men icke mindre intresserade äro vi att få kännedom om stadsfullmäktige-gruppens i Wien insatser, vilket Emmy Freundlich kommer att tala om vid de föredrag hon kommer att hålla för oss. Socialdemokraterna ha nämligen kvalificerad majoritet i Wiens stadsförvaltning och således möjlighet att även råda över finanserna. Gruppen har också utfört storverk på bostadsbyggandets område och lagt om skattesystemet.

För Morgonbris läsare torde Emmy Freundlich vara känd genom de många mycket intressanta och värdefulla artiklar hon under årens lopp riktat vår tidning med. En intressant internationell personlighet är Emmy Freundlich, med stor kapacitet på skilda områden. Hon har som helt naturligt är för en god kraft erhållit många betydande uppdrag både i sitt hemland och av internationell innebörd. Det vi veta om henne är, att hon är ledamot av stadsfullmäktige och riksdagen, redaktör för den kop. kvinnorörelsens tidning i Österrike och, som vi förut nämnt, ordf. för den koop. gillesinternationalen. Dessutom blev hon 1926 invald i den kommission som skulle förbereda den internationella ekonomiska konferens som Nationernas förbund skulle sammankalla. Sedermera utsågs hon som representant för sitt land i denna konferens. Under kriget hade hon en viktig post som chef för regeringsbyrån för livsmedel inom landet. Säkerligen ett uppdrag som varit förenat med stora svårigheter, men också givit djupa ekonomiska och förvaltningsdugliga insikter.

Fru Freundlich är en utomordentligt god talare, varför vi hoppas att partivännerna komma att i stor utsträckning bevista de föredrag hon under sin vistelse i Sverige kommer att hålla för den soc-dem. kvinnorörelsen och partiet. S. V.

**GYNNA MORGONBRIS
ANNONSÖRER!**

Gyttjelandet.

Spårvägslinjen nådde bara halvvägs dit, sedan hade man att gå en väg som knappast var någon väg, utan snarare en gyttjeränna, där foten sjönk över kängskaften höst och vår. En gångbro var utlagd på ena sidan, men virket var för länge sedan uppruttet, så att spikarna ätit sig igenom och bräderna nu vippade lösa med lömskt gapande hål. Men kunde man gå denna väg i ände utan att fastna i gyttjan eller bryta benen i gångbrons rävhål, då kom man omsider till den kåkstad, där han bott i tio år och ännu bodde och väl skulle bo tills gravmullen slök honom.

Sambället var bara en gytring av fula sneda, fuskmalade trähus mellan nakna bergknallar; några tallar hade ännu undgått att bli bränsle, men de voro grenhuggna så högt upp att de liknade väldiga ruskprickar, som på långt håll varnade vandrarerna för riskabla farvatten. Mitt i gytringen låg huset i vilket han hyrde, en träbyggnad i tre våningar, snarast en barchack men groteskt vanskapt även som sådan. Ursprungligen en sommarvilla av normala mått hade den år efter år blivit tillbyggd och påbyggd tills den fått anskrämliga dimensioner och en form, för vilken det ovana ögat reflexivt slöt sig som för en höjd och knuten hand. Ett tjug av järntrådsstagade skorstenror, rostiga och sönderblåsta, vajade över taket, vilket liknade en mosaik, täckt som det var bitvis med plåt, tegel och papp, beroende på vilket material som funnits till hands eller för ögonblicket varit billigast. Väggarna voro av samma anledning strukna i alla spektrats färger, så att de liknade kolossala färghandelsskyltar; där var blått, rött, grönt, skärt och gult i flera nyanser, en bit var till och med tjärad, men inte bättre än att man kunde läsa sockerbrukets ldstämplor på bräderna.

Här bodde han, högst upp, tre stegbranta, livsfarliga trappor i höjden; ett kök där spisen måste glöda vinterdygnet runt för att icke vattnet i hinken skulle behöva läggas som isbitar i kaffepannan på morgonen; ett rum med bågande, fuktrosiga tapeter och sönderbränd kamin, ibland hörde man rättorna jaga mellan innertakets papp och trä. Här bodde han, hade bott här länge men inte alltid, en gång, i en tid nu nästan skymd bortom rusens dimmor och ångerstundernas skräck, hade han bott inne i staden, hade han ej behövt trampa halvmilen på kolsvarta, bottenlösa vägar för att komma till arbetet och hem igen. Inte med ens hade han kommit hitut, det hade gått ett stycke i sänder: först till tullen, sedan strax utanför, året efter ett stycke till, och nu kunde han inte gärna komma längre ut.

Men ehuru dimmigt, vagt, som en barnomens saga, mindes han ännu huset i staden, när som helst kunde han bak slutna ögon se rumsfönstret, där fuchsiorna alltid blommade — härute ruttade alla blommor, dogo av fasa inför allt det fula. Han skulle tillbaka ditin, han svor det varje bakrusmorgon inför ångerns skräcktribunal, då hjärnan hamrade och hans elände lystes av en dager, som syntes honom skärande. Hur många gånger han svurit det, visste han inte nu, men ehuru det alltid stannat vid löftet och han själv halvt slutat tro att det kunde bli något mer, upprepade han det efter varje återfall — tills nästa fjättrade honom säkrare i gyttjan, fukten, den förfärande fula.

Nej, inte alltid hade det stannat vid lotta löftet.

En gång hade han gått nykter hela varen, till hösten skulle de flytta in, han svor det. Det var medan hans hustru ännu trodde det möjligt, och hon berättade för barnen om stadshuset, om de breda stentrapporna — med fönster! — om rummen, där man fick ljus genom att vrida på en knapp, och om köket, där vattnet strömmade kristallklart ur en kran. Då kom han hem en lördag, klättrade på alla fyra uppför trapporna — eller på alla tre, ty hans ena arm hängde slak och bruten i ärmen, det var fyllan och den ruttna gångbron. I köket sjönk han ihop i ett rosslande bylte; hans kläder voro så fulla med gyttja att de måste skrapas med kniv. Och hans portmonnä var tom. Det blev ingen flyttning till hösten.

En annan gång...

Hans arm var läkt, han var åter i arbete, det sista löftet ringde ännu i hans öron och dess uppfyllelse syntes honom säker. I månader hade han gått på stadiga ben, i byråladan väntade redan första månadshyran till det nya stället. En kväll då han plumsade hem i gyttjan, föll över

honom en trötthet, vilken icke tyngde som vanlig trötthet, utan som om famn efter famn av grova järnkättingar hängts över hans kropp. I detta ögonblick såg han sitt liv blottat på allt som gjorde det värt att leva, allt som gav honom kraft att leva det. Han såg i detta ögonblick intet hopp, ingen tröst, intet mål, allt var meningslöst tomt och grymt. Just då skulle han velat dö, han skulle ha dött leende. Men sekunden efter såg han syner och hörde röster: han såg stora ljusa lokaler med färger och speglar, hörde musik och mantra rösters surr och sorl, och han visste då att det fanns ett enda sätt att häva den järntunga tröttheten. Då han kom hem, lyste hans ögon och genom hans innersta brände den törst som måste släckas i eld. Han hälsade kort, gick in i rummet. Bara ett ögonblick dröjde han där, sedan gick han åter genom köket. — Kommer strax, var inte orolig, Olga. Men då hustrun tittade in i rummet, stod byråladan ännu till hälften utdragen.

Han var borta i tre dagar den gången.

En annan gång...

Men det var för många gånger, han kunde inte minnas dem alla nu, och han ville inte tänka på dem nu, ty nu skulle han ju vara glad, han raglade ju hemåt i gyttjan med huvudet sjungande av ett färskt rus, det första på en hel vinter. Nej, han ville inte tänka, men han måste, ty kvälens skarpa vind blåste hans huvud klart, och därinne hamrade åter ångesten, därinne mol en röst, som han inte kunde strypa, och den upprepade för honom en gång i sekunden att han åter lurat sig själv, att han på nytt satt fast i eländet med bågige fötterna. Han måste höra på, måste tänka. Ja, det var sant, än en gång var det förbi, ännu många, många gånger skulle han få plumsa hem genom gyttjan, även denna vinter ut skulle småbarnen få leka med istappar vid tröskeln.

Kvällskylan bet. I halvruset började en förfärlig leda kvälja honom. Varför levde han? Varför försökte han spjärna mot ett öde, som tigerlikt lekte med honom, slängde honom mör mellan klorna innan käkarna slog igen? Han stönade högt och skakade nävarna mot himlen. När han kom närmare hem och såg kåkgytringens skrämmande fulhet och sade sig att han åter fjättrat sig själv i den, då blev ledan och sorgen vrede. Den brusade igenom honom i våg på våg, röda, brännande vågor. Han halvsprang sista biten med ett blodskimrande töcken för ögonen.

Hans hustru väntade i köket, hon såg på honom, först misstänksamt, sedan med rädsla. — Du har dröjt, sade hon.

Men han hörde henne inte, de röda vågornas larm överöstade varje yttre ljud. Han visste vad han skulle göra; det skulle bli slut, slut på allt.

Slut på allt! skrek han högt.

Han gick stadigt fram till fönstret och

JUVELKRONAN
VETEMJÖL

Intet bättre till
något pris.

KOOPERATIVA FÖRBUNDET

slog upp båda halvorna. Köksbordet stod närmast. Han lyfte ut det som det stod med tallrikar och rykande karotter. Han hörde inte skriket bredvid sig, bara brakket och klingandet nere på gården, och han morrade förnöjt. Han lät köksstolarna följa bordet. Vid spisen låg nybakat bröd, långa bullar under en duk. Han grep alltsammans och slängde ut det. Med en armrörelse rakade han ned burkarna från hyllan, samlade upp vad som blev helt och kastade det efter det andra.

Nu var det ett skrik och stim i trapporna och på gården, men han hörde alltjämt ingenting, kände inte hustruns och barnens händer, när de sökte hejda hans; han var död för allt utom förstörelsen. Glas och socker krasade under hans sulor, när han gick in i rummet. Även där vräkte han upp fönstret, ett ögonblick stirrade han vilt omkring sig, lyste plötsligt upp och hämtade yxan i köket. Han gick löst på det första han såg, soffan. Gavlarna föll kluvna för yxhuggen, ryggen splittrades, stoppningen vältrade ut som inälvorna på ett uppskuret djur. Sedan ut med alltsammans, brakket och smällarna därnere fröjdade honom omätligt. Ryttande gick han till byrån och drog ut lädorna, i nästa ögonblick virvlade de ut, medan innehålllet flög för alla vindar — så efter med byrån själv. Stolarna tog han en i var hand och slungade ner i bråten. Han slog armarna om skänken och släpade den med vilddjursstyrka till fönstret; när han hävde upp den, krossades fönsterbågen med ett brak, stänkande spände han alla krafter, tog spjån mot golvet, sköt på, hävde, och med ett dån, som överröstade åskådarnas skrik, slog skänken i gården, och vitt omkring for ett klingande stänk av glas och porslin. Väggeklockan fångade därefter hans blick, han slet ned den med ett ryck, och den hamnade bland det andra med ett ljud som om slagverket i sin förfäran fått mänsklig röst.

Då först hade männen samlats i sådant antal att de vågade in till honom. Han tog emot dem i dörren med det lösryckta spisröret i högsta hugg och de första tumlade tillbaka lika mycket av förskräckelse för hans ansikte som för det höjda vapnet, ty hans ansikte var svart av sot och rödrandad av blodskrämor. Han såg inte mänsklig ut. Men på morgonen vaknade han i vedboden, bunden, stel av kölden, sönderskuren av repen, med bankande huvud. Hans hustru satt bredvid och såg dött ut genom den öppna dörren, ut på gården, där barnen vaktade hemmets spillror mot marodörerna från grannhusen.

— Lös mig, Olga, bad han. Jag är klok nu igen.

Hon löste honom och hjälpte honom upp och ut. Han skakade av gråt: där låg hans hem, en hög av träspillror bland sängkläder, porslinsskärvor och mat, går-

dagens bak låg nedtrampat i den frusna smutsen, överallt, långt uppåt bergknallarna, lyste lingonsylten som blodfläckar. Båda stodo orörliga och stirrade, ingen av dem visste hur länge. Slutligen sade hon:

— Värden har sagt att vi måste flytta. Vart i herrans namn ska vi ta vägen? Du måste be honom om förlåtelse, så kanske vi få stanna.

Han nickade gång på gång och svalde krampaktigt. Han såg på de nakna bergknallarna, på det pinande fula huset, på smutsen och gyttjan, den förfärande fulheten i allt. — Ja, sade han med en röst, som inte var hans egen, ja, jag ska be honom om ursäkt ifall du tror att vi får stanna då. Han gick långsamt mot huset, där han såg gardinen i värdens rum röra sig för en hand. På halva vägen stannade han, vände, kom tillbaka till hustrun.

— Men, Olga, sade han, till sommarn ska vi vara härifrån, det svär jag. Jag svär det!

— Jaha, sade hon bara, skynda dig nu.
H u g o V a h l b e r g.

En socialistisk kurs för partiets kvinnor.

I dagarna utsändes från förbundsstyrelsen inbjudan till en studiekurs i flera av partiets politiska och kommunala programfrågor att hållas i medio av oktober d. å. Vår önskan är att alla våra medlemmar kunde övervara densamma, men som detta helt naturligt ej kan realiseras, vädja vi på det enträgnaste till avdelningarna att medelst stipendier ge tillfälle för intresserade och verksamma krafter att bevista

*Äro Edra
inkomster för stora?*

Varom inte, nedbringa Edra livsmedelskostnader genom inköp i våra butiker

KONSUMTIONSFÖRENINGEN
STOCKHOLM

Elin Levén, Spånga, 50 år.

50 år fyllde fru Elin Levén i Spånga här förleden. Elin Levén, värmländska till börd, kom med sin familj till Spånga för ett 20-tal år sedan, och då soc-dem. kvinnoklubben bildades år 1916 var hon en av dem som gick in i densamma, och har sedan dess alltjämt tagit flitigt del i dess verksamhet och är för närvarande dess ordförande. Hon är även kommunalt intresserad och tillhör nu Spånga kommunalfullmäktige och barnavårdsnämnden. Nykterhetsrörelsen har i Elin Levén en trogen kämp, hon tillhör nämligen Nykterhetsorden Verdandi sedan sin tidiga ungdom. Hon är också en sådan varm och vår rörelse hängiven kvinna, som vår tid är i behov av. Att hon på sin 50-årsdag blev föremål för hyllningar från de organisationer hon tillhör och verkat inom säger sig självt. Sälunda uppvaktades hon tidigt på morgonen av kvinnoklubben, som genom en av de äldsta medlemmarna överlämnade en ståtlig golvlampa, Arbetarekommunen överlämnade en vacker kristallvas fylld med röda rosor. Även Verdandilogen var där och bringade jubilarer sin hyllning med blommor samt en till henne skriven dikt, som upplästes av författaren.

Man kan alltså önska att Elin Levén ännu i många år får vara pigg och kry, så att hon i fortsättningen kan vara med och arbeta för vår sak.

G. B—d.

kursen. Det kommer att bli en stagnation inom vår rörelse därest vi ej nu försöka få de unga ansvarsfyllda och arbetsdugliga för våra krävande uppgifter.

För avdelningarna blir det naturligtvis en kostnadsfråga att sända deltagare, men vi veta att där viljan är god växer också förmågan att få denna ordnad.

I nästa nummer kommer hela programmet att delgivas, men ha vi redan nu velat sprida kännedom om kursen för att mana avdelningarna och medlemmarna att inrikta sina ansträngningar på att kunna i största möjliga antal bevista kursen.

Deltagare i Hallands soc.-dem. kvinnors årskonferens.

Från kvinnoklubbarnas arbetsfält.

Hallands socialdemokratiska kvinnors årskonferens.

De socialdemokratiska kvinnornas i Halland samorganisation höll söndagen den 12 juni i Halmstad sin första ordinarie årskonferens.

Förhandlingarna öppnades kl. 1 e. m. av samorganisationens ordförande, fröken Olga Lindström, som hälsade deltagarna välkomna. Särskilt vände hon sig till kvinnoförbundets representant, fru Sigrid Lundin, Stockholm, under uttalande av tillfredsställelse över, att förbundet tillmötesgått inbjudan att låta representera sig vid konferensen.

De socialdemokratiska kvinnoklubbarna i Varberg, Falkenberg, Halmstad och Oskarström voro representerade av tillsammans 11 ombud. Arbetarekommunerna i Kungsbacka, Slöinge och Johansfors hade sänt vardera ett ombud. Dessutom närvaro styrelsens samtliga ledamöter även som en del intresserade medlemmar. För Hallands socialdemokratiska partidistrikts styrelse närvaro ordföranden red. Georg Swensson och kassören Johan Carlsson.

Sedan styrelsens förslag till dag- och arbetsordning godkänts, utsågs Ester Andersson, Falkenberg, att leda konferensens förhandlingar. Vid protokollet placerades fru Bernhardina Sandberg, Halmstad, och till referent valdes frkn Signe Jacobsson, Halmstad. Justeringsmän blevo fruarna Märta Ek och Augusta Svensson, Halmstad.

Styrelsens och revisorernas berättelser blevo med godkännande lagda till handlingarna. Ansvarsfrihet beviljades.

Konferensen övergick därefter till behandling av det förslag till stadgar, som utarbetats av styrelsen, att gälla preliminärt intill dess detsamma av ordinarie konferens antagits. Förslaget godkändes i föreliggande skick.

Sedan konferensen beslutat, att styrel-

sens verkställande utskott fortfarande skulle vara förlagt till Halmstad, återvaldes enhälligt och med acklamation till ledamöter i detsamma fröknarna Olga Lindström och Signe Jacobsson samt fru Amanda Persson, samtliga i Halmstad. Till övriga ledamöter av styrelsen återvaldes likaledes enhälligt fru Hanna Hallkvist, Oskarström, fröken Ester Andersson, Falkenberg, fru Berna Larsson, Varberg, och fröken Signe Ahl, Kungsbacka.

Till revisorer återvaldes fruarna Sigrid Abrahamsson och Ester Persson samt nyvaldes fru Gerda Häll, samtliga i Halmstad.

På förslag av styrelsen beslöts att nästa ordinarie konferens skall hållas under loppet av juni månad 1928 å dag och plats, som styrelsen äger bestämma.

Från styrelsen för Sverges socialdemokratiska kvinnoförbund hade inkommit ett förslag rörande formerna för de socialdemokratiska kvinnornas anslutning till partiet, vilket förslag i sina huvuddrag nära nog fullständigt ansluter sig till de för samorganisationen i Halland antagna stadgarna. Fru Sigrid Lundin lämnade en utförlig redogörelse för omorganisationsförslaget, varpå följde en kortare debatt. Då något beslut från konferensens sida icke begärts, fick vid den förda diskussionen bero. Debatten gick i den riktningen, att en omorganisation i enlighet med det föreliggande förslaget ansågs lämpligt.

Beträffande den internationella kvinnodagen förelåg likaledes förslag från kvinnoförbundet att inom distriktet anordna ett par större möten. På förslag av samorganisationens styrelse beslöt konferensen uppdraga åt styrelsen att om möjligt anordna ett möte i Halmstad och ett i Varberg.

På förslag av fru Hanna Hallkvist, Oskarström, beslöts uppdraga åt styrelsen att utreda möjligheterna för anordnande av ett kamratmöte i samband med fest i Oskarström på därför lämplig tidpunkt.

Som diskussionsfråga hade styrelsen uppställt "Riktlinjerna för samorganisationens arbete" med fröken Olga Lindström och redaktör Georg Swensson som inledare. Fröken Lindström redogjorde i ett synnerligen anslående anförande för de

skäl, som tala för att kvinnorna skola vara anslutna till partiet. Hr Swensson redogjorde i korta drag för, hur det praktiska agitations- och organisationsarbetet på lämpligaste sätt bör bedrivas. Ett synnerligen uppmärksammat inlägg i debatten gjordes av fru Lundin, som särskilt betonade de sociala och ekonomiska skälen för kvinnornas uppslutning kring socialdemokratin.

Konferensens förhandlingar, som pågick under en tid av 5 timmar och som präglats av största intresse och saklighet, avslutades med kortare anföranden av de inbjudna representanterna för partidistriktet och kvinnoförbundet.

Fröken Signe Jacobsson framförde styrelsens tack för det förtroende som visats genom det enhälliga återvalet, varpå fröken Ester Andersson, Falkenberg, med några ord förklarade konferensens förhandlingar avslutade. Till sist sjöngs unisont "Internationalen".

Kamratmöte i Blekinge.

Blekingo socialdemokratiska kvinno-klubbar voro samlade till kamratmöte i Sölvesborgs Folkets hus söndagen den 12 juni. Ett stort antal kamrater från olika delar av länet hade hörsammat inbjudan, dock saknades kamrater från vår nybildade klubb i Sölve samt från Karlskrona.

Mötet öppnades av Sölvesborgsklubbens vice ordf., som i ett kort anförande hälsade alla välkomna och hoppades att de överläggningar och beslut som fattades skulle lända oss alla till lärdom och nytta. Så sjöngs "Arbetets kvinnor" unisont. Att leda dagens förhandlingar valdes Sofia Persson, Karlshamn, sekr. Alma Ägren. Under tecknad läste så några av Emil Kleens dikter, vilket mottogs med bifall.

Första frågan på dagordningen var: Vad är orsaken till att så få arbetarkvinnor äro anslutna till våra kvinnoklubbar? Inledare var fru Anna Olsson, Karlshamn. Trots allt agitationsarbete, alla föredrag, föreläsningar, saknas ändå kvinnorna och dock borde ju dessa som uppfostrarinnor vara med i det vägrödjarsarbete som vi utföra för våra barns framtid. Diskussionen blev livlig, och talarinnorna underströko nödvändigheten av att partipressen mer än hittills tillgodoser kvinnornas intressen och att de manliga kamraterna böra tillse att deras hustrur äro med i klubbarna; oftast är det så att till och med de ledande inom kommunerna ej ha sina hustrur med. Mötet beslöt att till partitidningens styrelse inom länet göra en vädjan att minst en gång i månaden ha en s. k. kvinnosida med agitatoriska artiklar.

Nästa fråga var: Gift kvinnas arbetsanställning? Inl.: Bernhardina Bengtsson. Denna fråga blev bordlagd till ett kommande kamratmöte. Därefter gjordes en utflykt till det vackra Valje, där kaffe och smörgåsar intogos. Vid återkomsten återupptogs förhandlingarna. Flera frågor om det inre klubbarbetet behandlades, bland andra firandet av Internationella kvinnodagen den 4 sept., och beslöt mötet på V. U:s förslag att den dagen hålla ett kamratmöte i Karlshamn samt i samband därmed offentligt möte.

Mötet slöts med sång (Internationalen) samt levan för den socialdemokratiska kvinnoförbunden.

TÄNK PÅ DE ANHÖRIGA
FÖRSÄKRA ERT LIV I FOLKET

På avbetalning

Herr- & Damkläder

Korkmattor,
Mjuka mattor,
Gardiner,
Täcken, Filtar,
Turistsängar

m. m.

STRÖMBERG & C:o

BARNHUSGATAN 16,
TUNNELGATAN 23.

Från Älmhult.

Av Älmhults soc.-dem. kvinnoklubb verksamhetsberättelse för år 1926 framgår, att klubben arbetat insensivt för att stärka ekonomin inom densamma. Klubbens medlemmar ha sålunda genom förfärdigande av handarbeten som försålts dels genom auktion och dels genom fester, tillfört klubbens kassa ett nettoöverskott av kr. 687:77. Klubben har tecknat andelar i platsens Kooperativa Handelsförening och Folkets-Husföreningen och även till länets tidningsfond. Under året har anslutning till A. B. F:s lokalavdelning skett. Av de 13 möten som klubben under året hållit ha 2 varit anordnade som samkväms- och kamratmöten, till vilka platsens arbetarekommun och ungdomsklubb varit inbjudna, där omväxlande diskussion, sång och musik förekommit för att väcka intresset och höja stämningen. Medlemmarna äro inte många, men är att hoppas att med den goda ekonomien agitationsarbetet på allvar skall kunna påbörjas under innevarande år och att många nya medlemmar skall kunna vinnas för deltagande i klubbens arbete. Platsens arbetarkvinnor böra känna sin solidaritet med männen i deras kamp för arbetarklassens frigörelse och ansluta sig till klubben, och kamraterna böra göra allt, alla och en var, för att stärka klubben såväl inåt som utåt. Må god sammanhållning och gott samarbete föra klubben vidare framåt, till gagn och nytta för den socialdemokratiska kvinnörelsen.

Hälsning till klubbkamrater landet runt!
Ref.

Från Hässelby.

Vid årsmötet omvaldes den sittande styrelsen med fr. M. Wallén, ordf., och fruarna S. Haglund och S. Höök, kassör och sekr. Till kommissionär omvaldes fru S. Karlsson.

I anslutning till det aktuella spörsmålet om kvinnoklubbarnas existensberättigande ha vi haft denna fråga uppe till diskussion beträffande vår egen klubb. Av diskussionen framgick, att ingen ville någon förändring, utan tvärtom ville alla med förnyat intresse slå vakt om vår klubb. Alla kände, att vi just i vår egen klubb ha det fäste och den styrka, vi behöva för att kunna uträtta något för oss själva och för partiet i sin helhet.

I höstas hade vi ett skolmöte med arbetarekommunen och lärarepersonalen som inbjudna. Överlärare hr Jungnell och fru Ruth Gustavsson talade. Den senare talade även på ett valmöte, som vi anordnat gemensamt med arbetarekommunen.

Mycket stort intresse tillvann sig en sjukvårdskurs, som vi anordnat med fru Anna Stina Sandler som ledare.

Av Morgonbris ha försålts 750 ex. Utgifter och inkomster ha balanserat på en summa av kr. 541:81. Klubben äger 7 andelar i Folkets Husföreningen.

Klubben är representerad i köpingsfullmäktige, i fattigvårdsstyrelsen och i barnavårds- och pensionsnämnderna. En medlem är ord. barnavårdsman.

Medlemsantalet är 25.

M. W — n.

Från Degerfors.

Degerfors soc.-dem. kvinnoklubb har på årsmöte godkänt års- och revisionsberättelserna samt beviljat styrelsen ansvarsfrihet. Inkomster och utgifter ha balanserat på kr. 808:28. Styrelsen omvaldes enhälligt liksom även revisorerna. Under det gångna valåret ha hållits föredrag av fru Gillner-Ringensson över ämnet: "En modern socialists politiska tro." Kamratmöten i Örebro, Karlskoga och här på platsen ha hållits. Flera diskussionsfrågor ha av klubben ingående diskuterats samt voro klubbens medlemmar i elden för valen och bedrovo en ivrig husagitation.

Flera ekonomifester ha anordnats av klubben ensamt samt tillsammans med ungdomsklubben. Till kurser i kommunalkunskap och instruktion för studieledare har klubben representerat med ett ombud till vardera.

Cirkeln inom klubben studerar skönlitteratur och omfattas med det största intresse.

Medlemsantalet var vid årets slut 30. Av Morgonbris har försålts 420 ex.

Klubben är representerad i kommunalfullmäktige, municipalfullmäktige och barnavårdsnämnden.

Att övervara distriktets konferens val-

Strålände frisk och sund blir den baby, som får Nestlé's nya Barnnäring,

ty den innehåller i lättsmält och välsmakande form allt vad barnorganismen behöver.

Genom rikedom på vitaminer, kalk och fosfor stärker den benbyggnaden och förebygger engelska sjukan, vars symptom komma till synes under första levnadsåret.

Nestlé's nya Barnnäring rekommenderas av läk. Erhålles i apotek, kemikalie- och välsorterade specialaffärer.

Provburkar och av läkare utarbetad handledning i spädbarnsvård erhålles gratis och franko från Aktiebolaget Nestlé, Arsenalsgat. 9, Stockholm.

Aktiebolaget Arbetarnes Tryckeri

FOLKETS HUS, STOCKHOLM

TEL.: 2276, Norr 4043

*

Rekommenderar sig till utförande av alla slags trycksaker

*

Moderna stilar

Snabbt utförande

Moderata priser

des fru A. Högberg med fru L. Källström som suppleant.

Årsmötet var synnerligen välbesökt och en animerad stämning var rådande.

Till sist avtackades styrelsen för det gångna årets arbete och ordf. tackade för det förtroende styrelsen åtnjutit.

Mötet avslöts med "Arbetets kvinnor".

H. Jansson.

Alla klubbrev som kommit red. tillhanda i år äro nu inlutna i Morgonbris. Saknas något, skriv därom omedelbart. Red.

Morgonbris

septembernummer blir mycket värdefullt och agitatoriskt.

Det utkommer i god tid före Kvinnodagens hållande och med särskilda artiklar för densamma. Kommissionärer och organisationer: Höj upp-lagan! Låt Kvinnodagen även bli en agitationsdag för Morgonbris. Sprid den i massupplaga.

På platser där icke Kvinnodagen kan hållas, kan dagen bli av god agitatorisk verkan för vår rörelse genom spridning av Morgonbris.

Vi se varje verklig tänkare bemöda sig om att uttrycka sina tankar så rent, tydligt, säkert och kort som möjligt. Därför har enkelhet alltid varit ett kännetecken icke endast på sanning utan också på snille. Stilen får skönheten från tanken, istället för att hos skentänkaren tankarna skola bli sköna genom stilen. Stilen är blott tankens skuggbild; att skriva otydligt eller dåligt betyder att tänka oklart eller virrigt."

Schopenhauer.

Sprid Morgonbris!

Ingen klubbmedlem får vara överksam när det gäller agitationen för Morgonbris. Samla prenumeranter! Prenumeration sker på närmaste postkontor.

Rådfrågningsbyråer.

Västgöta—Dals soc.-dem. kvinnodistrikts rådfrågningsbyrå för mödrar. Doktor Gärda Lidfors av Geijerstam, Götabergsgatan 26, Göteborg. Tel. 22 50. Mottagning vardagar kl. 11 f. m.—1 e. m.

Tidevarvets rådfrågningsbyrå för föräldrar, Slussplan 1, 2 tr., Stockholm. Mottagning torsdagar kl. 9.30—10.30 f. m.

Morgonbris.

Tidning för den socialdemokratiska kvinnorörelsen.

Utgives av styrelsen för Sverges Socialdemokratiska Kvinnoförbund.

Redaktör: Signe Wessman. A. T. Norr 244 36. Upplandsgatan 85, Stockholm.

Expedition: Anna Svensson, Grindsgatan 10, III, Stockholm Sö. St.-Tel. Söder 78 98.

BARNENS ANTAL

i en familj är av vital betydelse för ekonomin. Upplysningsböcker, prislister m. m. erhållas gratis mot 45 öres porto. Privat av-sändarenamn, om så begäres.

Nils Adamsson,

Jakobsgatan 22, Stockholm I.

Sverges Soc.-dem. Kvinnoförbund: Ordf. och korresp. sekreterare: Fru Signe Wessman, Upplandsgatan 85, Stockholm. A. T. Norr 244 36.

Stockholms stads o. läns soc.-dem. kvinnodistrikt. Adr.: Ordf. fröken Anna Svensson, Grindsgatan 10, Stockholm Sö. Kassör fru Gerda Bergstrand, Bromsten.

Sthlms Allm. kvinnoklubb (soc.-dem.) håller ordinarie möte 1:a måndagen i varje månad kl. 7.30 e. m. Obs! Lokal i D-salen, Folkets Hus. *Styrelsen.*

Södermanlands Enskilda Bank

NOTARIAVDELNINGEN

uppsätter Kontrakt, Testamenten och Äktenskapsförord.
Kassafack uthyras,

ARBETAR-BODENS DAMEKIPERING

Holländaregatan 7

säljer till lägsta pris **Dam- & Barnkoffor.**

Dam- & Barnunderkläder.

Extra starka barnstrumpor.

Stockholms södra kvinnoklubb (soc.-dem.) håller ordinarie sammanträde 1:sta onsdagen i varje månad kl. 8 e. m. i lokalen 1 tr., Södra Folkets Hus. Ordf. fru Beda Jansson, Blekingeg. 65, 3 tr., Stockholm. *Styrelsen.*

Vasastadens soc.-dem. kvinnoklubb har ord. möte 2:dra måndagen i varje månad kl. 8 e. m. & lokalen Upplandsgatan 51, 1 tr. (Gustav Vasa-automaten). Uppbörd och inskrivning varje möte. *Styrelsen.*

Kungsholms soc.-dem. kvinnoklubb sammanträder 1:a onsdagen i varje månad kl. 7.30 e. m. Ordf. fru Jenny Larsson, Kungsholmsgatan 104, 1 tr. Tel. Norr 238 37.

Föreningen för Hembiträden i Stockholm håller möte 1:sta torsdagen i varje månad kl. 8.30 e. m. i Folkets Hus P-sal, 3:dje torsdagen i Folkets Hus C-sal. *Styrelsen.*

Billesholms soc.-dem. kvinnoklubb håller ord. möte i Folkets Hus i Södra Vram 2:dra tisdagen i varje månad kl. 7 e. m. Ordf. fru Anna Persson, Box 54, Billesholms gruva. Sekr. fru Ida Lundström, Ljungsgård, Billesholms gruva. *Styrelsen.*

Djursholms Soc.-dem. kvinnoklubb håller ordinarie möten 2:dra torsdagen i varje månad kl. 8,30 e. m. i Föreningshuset. Ordf. Fru Ellen Bomblér, Tel. 1314.

Eskilstuna soc.-dem. kvinnoklubb håller ordinarie möten 1:sta måndagen i varje månad kl. 7,30 e. m. i Folkets Hus lilla sal. *Styrelsen.*

Västerås soc.-dem. kvinnoklubb håller möte 2:dra och 4:de måndagen i varje månad kl. 7,30 e. m. Studiecirkeln torsdagar kl. 8 e. m.

Södra Förstädernas soc.-dem. kvinnoklubb håller möte tredje tisdagen i varje månad kl. 7,30 e. m. i biblioteksalen, Aspudden. Ordf. Sigrid Lundin, Liljeholmen, tel. Gröndal 116. Sekr. Fru Karin Käll, Hågerstensg., Aspudden. Tel. 5 28.

Göteborgs soc.-dem. kvinnoklubb håller möte 1:sta tisdagen i månaden kl. 8 e. m. i Arb.-föreningens H-sal; 3:dje tisdagen i månaden Bondegatan 14 kl. 8 e. m. *Styrelsen.*

Malmö Soc.-dem. kvinnoklubb håller ord. möte första torsdagen i varje månad kl. 7,30 e. m. i Folkets Hus, sal 7. Ordf. fru Botilda Hansson, Norra Vallgatan 118. Korresp. sek. fru Matilda Pettersson, Östra Förstadsgatan 10 B. Tel. 106 40.

Hässelby soc.-dem. kvinnoklubb håller möte 2:dra och 4:de onsdagen i månaden kl. 8 e. m. i Folkets Hus B-sal. *Styrelsen.*

Nynäshamns soc.-dem. kvinnoklubb håller möte 2:dra månd. i varje månad kl. 7,30 e. m. i Folkets Hus A-sal. Ordf. fru Elsa Eriksson, Centralgatan 68.

Spånga soc.-dem. kvinnoklubb håller ordinarie möte 1:sta o. 3:dje torsdagen i varje månad kl. 8 e. m. i Folkets Hus. *Styrelsen.*

Solna soc.-dem. kvinnoklubb håller möte 2:dra tisdagen i varje månad kl. 8 e. m. i Huvudsta Folkets Hus och 4:de måndagen i varje månad kl. 8 e. m. i Hagalunds Folkets Hus. *Styrelsen.*

Storfors soc.-dem. kvinnoklubb håller ordinarie möten sista söndagen i varje månad kl. 3 e. m. i Folkets Hus. *Styrelsen.*

Sundbybergs soc.-dem. kvinnoklubb håller möte 1:sta onsdagen i varje månad kl. 8 e. m. i Folkets Hus C-sal. *Styrelsen.*

Södertälje soc.-dem. kvinnoklubb håller ordinarie möten 3:dje måndagen i varje månad kl. 7,30 e. m. i Folkets Hus, Ordf. Fru Anna Ericsson, Folkets Hus. Tel. 2 37. *Styrelsen.*

Tillberga soc.-d. kvinnoklubb håller ordinarier möten 1:sta och 3:dje måndagen i varje månad kl. 8,30 e. m. i Folkets Hus.

Trälleborgs soc.-dem. kvinnoklubb har möte andra måndagen i varje månad kl. 7,30 e. m. i Folkets Hus, Tumba. Ordf. Fru Elina Persson, Hantverkareg. 13. *Styrelsen.*

Tumba soc.-dem. kvinnoklubb håller ordinarie möten 1:sta onsdagen i månaden kl. 7,30 e. m. i Folkets Hus, Tumba. *Styrelsen.*

Turebergs soc.-dem. kvinnoklubb håller möte 2:dra måndagen i varje månad kl. 8 e. m. i gamla skolan. Ordf. fru Anna Ahlzen, Tureberg. *Styrelsen.*

Örgryte soc.-dem. kvinnoklubb håller möte 1:sta onsdagen i månaden kl. 7,30 e. m. i Godtemplarlokalen, Gårda, *Styrelsen.*

Stockholm 1927. A.-B. Arbetarnes Tryckeri